

Tietoturva ja huijaukset

- toimintasi
- tekniikat

Soukan palvelukeskus
Ma 23.2.2026

Enter ry, Ilkka Veuro

Huijaus: kauppa

- Myös avoin kauppatoiminta voi olla eritasoisia huijauksia
 - Tarpeettoman palvelun myynti
 - Olemattoman/virheellisen esineen myynti (Facebook, Tori, Temu, ..)
- Tarjoavan myyjän suurin tarve on tehty kauppa
 - Myyjä pyrkii aina esittämään palvelun olevan välttämätön ostajalle
 - Ostaja ei aina kehtaa myöntää osaamattomuuttaan, vaikka pitäisi todeta ”en ymmärrä tuon välttämättömyyttä, en osta”
- Kännyn tukipalvelu ja -asennus, kattoremontti, asfaltti, jne

”huijaamattomuuden” vuoksi toivomus:
osta laite ilman käyttöönottopalvelua, tuo avaamaton laatikko opastukseen,
Enter ry opastaa ilmaiseksi tietojen siirron edellisestä ja käyttöönoton
www.entersenior.fi / opastus tai ti ja to Oodissa klo 11-14 ilman ajanvarausta syys-joulukuu tammi-toukokuu

Kodin kyberopas:

Tärkein tietosuojaia olet sinä itse

”Tietoturvasta 20 prosenttia
on tekniikkaa ja 80 % ihmisen
käytöstä.”

Panu Moilanen

lehtori

Kyberturvallisuus, Jyväskylän yliopisto

Opettele nämä asiat:

- Satsaa salasanoihin
- Opettele sähköpostin turvallinen käyttö
- Pidä tietosi turvassa

Huijaus: omalla toiminnalla rahan luovutus

- Henkilön oma innostus saada jotain erityistä
 - Aivan liiallinen luottaminen saatuun sähköpostiin tai Facebook viestintään tai tekstiviestiin
 - Erityisen saamisen innossa lähettäjän valheellisuuden (virheellisyyden) huomaamattomuus [S-pankki <johny.smich@uni.br>]
- Innostus voi olla
 - Erityistä voittomahdollisuutta vain sinulle, ainutkertaista tavaraa, peliä, suurta alennusta, jne
 - Henkilökohtaisesta kertomuksesta lähtevää auttamishalua

• Katso www.il.fi uutinen su 30.3.2025 klo 21:37 Savolaispariskunnan tili tyhjeni poskettomassa vedätyksessä
• Osmo Soipinvaara myönsi sortuneensa huijaukseen ”nimissäsi otettu lainaa, peru tästä nettiosoitteesta”
• Katso www.hs.fi uutinen 29.10.2025, Erkki Liikanen 40000 € turvatilille mutta osa saatiin takaisin

Todellinen tapaus, vrt. Iltasanomat uutinen

- ”Merja” menetti 80000 € klikkaantumalla huijarin sivustolle
 - <https://www.is.fi/digitoday/tietoturva/art-2000011579857.html>
 - ”Pankille on yks hailee”
 - Merja oli juuri myynyt talonsa ja tilillä oli mukavat 100 000 euroa.
- Virheet:
 - **Klikkasi viestin linkkiä**
 - **Jos tulee virheilmoitus linkistä klikatessa, ÄLÄ KOSKAAN JATKA uudella tunnistautumisella**

Osaatko näiden huijausten torjunnan

- Jos kaveri tms kysyy sinulle lähetettyä numeroa, mitä teet
 - Vastaat / et tee mitään / jotain muuta, mitä ?
- Jos kaveri tms kysyy sinun puhelinnumeroasi, mitä teet
 - Vastaat / et tee mitään / jotain muuta, mitä ?

Kodin kyberopas

Tilausansat

Näin tunnistat tilausansat

- Vastaa nyt ja saat älypuhelimien pelkillä toimituskuluilla!
- Kokeile veloituksetta!
- Näytepakkaus vain postikulujen hinnalla!
- iPhone nyt vain 3 €!
- Saat videokameran, vain 10 euroa!
- Saat jäsenyyden ja lahjan vain yhdellä eurolla!
- Kerro mitä mieltä olet ja saat tennarit!
- Onnea, olet voittanut !

Älypuhelimet ja tabletit

- Vaihda SIM-kortin PIN-koodi
 - ilman muutosta ne ovat 0000 tai 1234 (painettu käyttöohjeisiin)
- Kirjaudu laitteeseen Google tilillä/Apple ID:llä
- Ota käyttöön näytön automaattinen lukitus (suositus 2...10.. min)
- **Asenna järjestelmä- ja sovelluspäivitykset AINA**
- Varmista että synkronointi pilveen on päällä (Google, iCloud) myös mobiilidatalla , laiterikkoontumisia tapahtuu
- Hanki sovelluksia **vain virallisesta sovelluskaupasta** (Google Playkauppa tai Applen AppStore)
- Voit suojata Android- ja Apple-laitteen tietoturvasovelluksella (ilmaisia esim. AVG, Avira jne, tai maksulliselle F-Secure jne)

Mobiilivarmenne

[Mobiilivarmenne](#)

Valitse tunnistustapa

[Varmennekortti](#)

[Mobiilivarmenne](#)

[OP](#)

[Osuuspankki](#)

[Nordea](#)

- Vahvan tunnistuksen väline kuten pankkitunnisteetkin
- Ei päästä pankkitilille
- Päästää Omakanta ja vero.fi ja kela.fi ja hsl.fi ja 100+ muuta internet-sivustoa ml. vakuutusyhtiöt ja vastaavat
- Perustuu matkapuhelimen numeron tunnistuskorttiin, SIM, toimii myös peruspuhelimessa ts ei tarvita kosketusnäyttöpuhelinta
- 4...8 numeron salanumero käyttäjän tiedettävä kännyssä
- Noin hinta 3 €/kk (Elisa) , 2 €/kk DNA) tai 0 euro/kk (Telia);19.2.2026
- www.mobiilivarmenne.fi josta DNA / Elisa /Telia sivujen kautta aktivointi, 1 kerran tarvitaan pankkitunnuksen käyttö

Mobiilivarmenne, käyttö

 Tunnistus

Olet tunnistautumassa palveluun

Verohallinnon asiointipalvelu

Valitse tunnistustapa

[Varmennekortti](#)

[Mobiilivarmenne](#)

[Osuuspankki](#)

 Nordea
[Nordea](#)

Tunnistaudu palveluun

Suomi.fi-tunnistus

Syötä puhelinnumerosi (esim. 0401234567)

Puhelinnumero:

 Syötä puhelinnumerosi (esim. 0401234567)

[KESKEYTÄ](#)

[JATKA](#)

Olet tunnistautumassa palveluun

Verohallinnon asiointipalvelu

 Varmista tietoturvallinen käyttö
Kun lopetat palvelun käytön, muista kirjautua palvelusta ulos

Tunnistautumisen yhteydessä sinusta välitetään seuraavat tiedot:

Henkilötunnus:	01010155-1234
Sukunimi:	Veuro
Etunimet:	Ilkka

[Jatka palveluun](#)

[Keskeytä siirtyminen](#)

Tabletti ja kännykkä , Android-käyttöjärjestelmä

- AINA
 - Lataa vain sovelluskaupasta, Play Kauppa
- Kun olet tarkka ja harkitseva, tabletti sellaisenaan on riittävän turvallinen ilman tietoturvasovellusta
- Kun haluat lisäturvaa, voit hankkia haitta-virus-torjuntasovelluksen
 - Torjuntasovellus ei estä sinua sortumasta huijauksiin

Windows tietoturva (tietokone)

- Käytä Microsoft-tiliä
- Kirjaudu koneeseesi salasanalla tai PIN-koodilla
- Käytä tietoturvaohjelmaa - Win10/11:ssä valmiina MS Defender, riittää
- Pidä palomuuuri käytössä – sisältyy MS Defenderiin
- Pidä päivitykset ajan tasalla (kk puolivälissä yön yli kone päällä)
- Huolehdi omien tietojesi ts. kirjoittamiesi ja vastaanottamiesi tiedostojen varmuuskopioinnista joko ulkoiselle levyille tai pilveen (laiterikkoontumisiakin tapahtuu)
- Lataa sovelluksia vain luotettavista lähteistä, ei viestin linkistä

Mac tietokone (Apple) tietoturva

- Pidä palomuuuri käytössä
- Pidä päivitykset ajan tasalla
- Huolehdi omien tietojesi ts. kirjoittamiesi ja vastaanottamiesi tiedostojen varmuuskopioinnista (laiterikkoontumisiakin tapahtuu)
- Lataa sovelluksia vain luotettavista lähteistä
- Käytä virusturvaa, jos haluat, mutta silti käyttäjä voi ohittaa varoitukset

Kodin kyberopas **Pankit**

- Itse kirjoittamasi pankin nettiosoite, **ei koskaan hakukoneen tuloksista**
- Kirjaudu pankin internetsivujen kautta TÄRKEÄÄ: Älä koskaan mene verkkopankkiin painamalla linkkiä, joka sinulle on tullut sähköpostissa tai tekstiviestissä.
- Tarkasta, että yhteys pankkiin on suojattu: Selaimen osoiterivillä osoitteen alussa pitää lukea **https://**, ei **http://**

Verkkopankin turvallinen käyttö nordea.fi , op.fi , s-pankki.fi , aktia.fi , jne

- Varmista, että tietokoneen tietoturva on kunnossa (Windows 11 Defender riittää, Windows10 vain 14.10.2026 asti).
- Pankki ei koskaan kysele pankkitunnuksia tai turvalukuja sähköpostilla eikä tekstiviestillä eikä edes linkillä
- Poliisi / Verohallinto / Terveystieteiden tutkimuskeskus ei koskaan kysele pankkitunnuksia tai turvalukuja sähköpostilla eikä tekstiviestillä eikä edes linkillä
- Pankkihuujauksissa saatetaan kysyä useampaa peräkkäistä turvalukua.
- Lopeta istunto Kirjaudu ulos-linkistä
- Yhteiskäyttöiseltä tietokoneelta käytettäessä (palvelukeskus, kirjasto, yhteiskäyttötila) tyhjennä lopuksi selaimen selaushistoria
- Tarkista tiliotteesi (tilitapahtumasi), ettei niissä ole sinulle kuulumattomia rahasiirtoja

Mobiilipankki

MobilePay

OP-mobiili

Nordea ID

Nordea M...

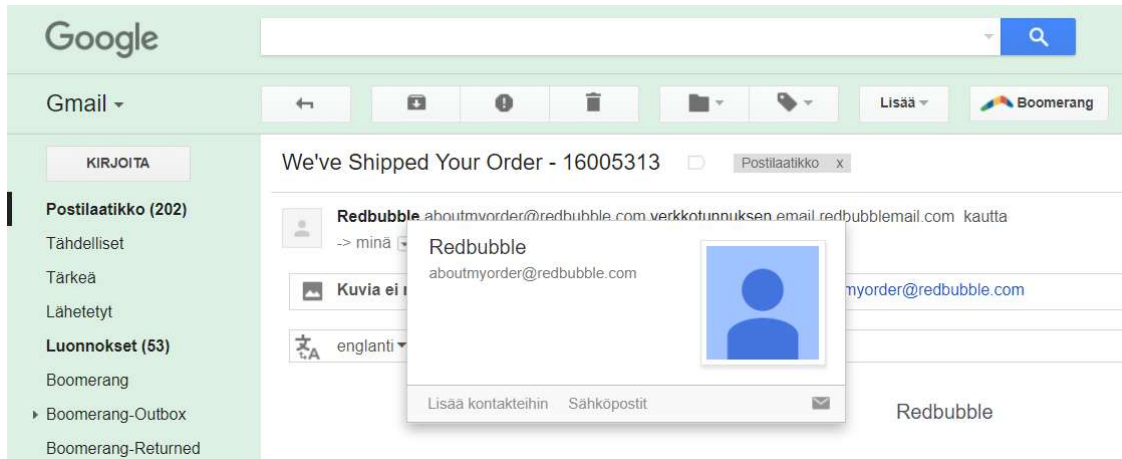
- Älykännykässä tai tabletissa oleva pankin sovellus on turvallisempi kuin selaimen kautta käyttäminen, koska sovelluksen liikennettä ei voi kaapata
- Näytön lukituksen pitää olla päällä älykännykässä ja tabletissa
- Salanumero, käytä osoitenumeroita tai postinumeroita ilman nollia, älä syntymäaikaasi

Sähköposti

- Älä avaa varmistamattomalta tai tuntemattomalta tai odottamattomalta taholta tullutta viestiä
- Suhtaudu kriittisesti lupauksiin, liian hyvä tarjous = huijaus
- Älä vastaa epämääräisiin kyselyihin
- Älä koskaan lähetä henkilötietoja kuten esim. henkilötunnusta sähköpostissa
- Älä avaa liitettä ellet ole varma sen turvallisuudesta

Tarkasta epäilyttävän viestin lähettäjä

- Vie hiiren nuoli lähettäjän sähköpostiosoitteen päälle.
- Ruudulle avautuu ikkuna tai rivi, joka kertoo, mistä sähköpostiosoitteesta viesti on oikeasti lähetetty

Älä avaa tai lataa tuntemattoman lähettäjän liitetiedostoja

Ei koskaan tiedostopäätteellisiä: .COM, .EXE, .SHS, .PIF ja .VBS [ellet ole ehdottoman varma]

Mene palvelun internetsivuille ja hoida asia sitä kautta turvalisesti. Muista, että esimerkiksi pankki tai poliisi eivät koskaan ota yhteyttä sähköpostilla.

Älä klikkaa sähköpostin linkkiä

- Sait tuntemattomalta lähettäjältä sähköpostiviestin, jossa sinulle annetaan linkki.
- Kyse voi olla **tietojen kalastelusta** (Phishing), joka vie pankin oikeita nettisivuja muistuttavalle valesivulle tai virheelliselle gmail-kirjautumisen sivulle
- Kun syötät sinne tietosi, ne päätyvät ulkopuolisten käyttöön ja tietoon.
- Voit tarkastaa, mille sivuille linkki sinut vie:
 - Vie hiiri linkin päälle mutta älä klikkaa.
 - Ruudulle avautuu ikkuna tai rivi, jossa näkyy internetsivujen osoite, jonne linkki johtaa.
 - Katso, onko se sama kuin linkissä kerrottu osoite.

Sähköpostin merkitys

- Sähköposti on usein käyttäjätunnus moneen palveluun
- Identiteettivarkauden riski, jos asiointitunnus (=käyttäjätunnus+salasana) varastetaan
- Operaattorin vaihto vaikeutuu, jos pääasiallinen sähköposti on operaattorilta
- Operaattorista riippumaton sähköposti suositeltavin (esim. Proton, Gmail, hotmail, iCloud, jne)

Tietoturva ohje, tekijänä Suomen valtio

- <https://turvallisuukskomitea.fi/kodin-kyberopas-ohjeita-digitaaliseen-arkeen/>
- Tärkeää asiaa hyvin perusteellisesti ja varoitellen

ENTER ry

- Maksutonta digiopastusta
 - Kännyköihin, tabletteihin, läppäreihin, kaikenlaisiin tietosovelluksiin
- Kohderyhmänä seniorit
- Opastajat vapaaehtoisia, noin 180 henkilöä
- Toiminta-alue Uusimaa
- Perustettu vuonna 1997
- 5 palkattua työntekijää koordinoi toimintaa.
- Jäsenille ja avoimia tietoisuuksia sekä retkiä
- Jäseniä hieman vajaa 1000 henkilöä

 tervetuloa jäseneksi

Kiitos!

www.entersenior.fi
info@entersenior.fi

